

Maj 2012

Kære medlemmer af Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg

Måske – måske ikke - får vi en snarlig folkeafstemning om flere af vores EU-forbehold. I et forsøg på at løfte debatniveauet, så vi kan få en fyldestgørende, åben og faktabaseret debat omkring retsforbeholdet har Tænketanken NyAgenda udgivet den vedlagte rapport – *EU's retspolitik og det danske forbehold*. Tænketanken NyAgenda har bedt eksperter, tre danske og en norsk om at udrede trådene.

Rapporten er skrevet af tre danske jurister, professor Thomas Elholm, advokat Line Barfoed og cand.jur. og ansat i EU-parlamentet, Mette Tonsberg samt af udredningsleder Morten Harper fra norsk Nei til EU.

Ifølge rapporten har danskerne tre valgmuligheder:

1. Vi fastholder forbeholdet fra Edinburg-aftalen i 1993. Med Lissabon-traktaten bliver EUs retspolitik helt overstatslig – så det er først nu forbeholdet rigtig vil træde i kraft.
2. Forbeholdet erstattes efter en folkeafstemning med én tilvalgsordning, en såkaldt op-in. Folketinget kan derefter tilmelde Danmark på det ene eller det andet område. Har vi først tilmeldt os, kan et senere Folketing ikke omgøre det.
3. Forbeholdet ophæves helt ved en folkeafstemning

Hver af disse valgmuligheder giver forskellige muligheder og har forskellige konsekvenser, som hver især bliver uddybet i rapporten. Det afgørende er, at vi *har* forskellige valgmuligheder – ikke kun én. Men kan vi fortsat bekæmpe kvindehandel, hvis vi fastholder forbeholdet? Hvilken retning udvikler EUs retspolitik sig i?

Vi håber rapporten inspirerer og medfører en aldeles nødvendig debat, så at det potentielt skelsættende valg træffes på et velinformeret grundlag.

God læselyst! Rapporten kan downloades eller bestilles på www.nyagenda.dk eller bestilles på

På vegne af Tænketanken NyAgenda,

Drude Dahlerup, forkvinde

EU's retspolitik -og det danske forbehold

Red. : Drude Dahlerup
2011:1

Tænketanken . . .

NyAgenda

Hvad er NyAgenda?

Tænketanken NyAgenda har til formål at fremme analyser og debat omkring EU's virke og juridiske rammer ud fra et demokrati- og medborgerperspektiv. Fonden skal bidrage til at give et forbedret fundament for den danske og internationale debat om samfundsudviklingen, set ud fra et centrum-venstre perspektiv. Herunder igangsætter og formidler tænketanken kritiske analyser af det europæiske samarbejde i et globalt perspektiv.

Tænketanken arbejder ud fra en åben og dybdybende tilgang, der gør den i stand til at sætte spørgsmålstegn ved etablerede og fastlåste tankemønstre. Gennem udredninger og debatskabende arrangementer er tænketanken med til at danne modmagt i et samfund, som i stigende grad er præget af konformitet og mangel på nytænkning.

www.nyagenda.dk

Tidligere rapporter fra tænketanken NyAgenda:

2005:1. Franske stemmer. Kritik af forfatningsforslaget fra venstre (Voices from France. Critique of the Proposal for a new EU Constitution). Eds. Drude Dahlerup, Kenneth Haar and Niels I. Meyer.

2005:2. Fremmer EU freden? Analyse, kritik og alternativer (Does the European Union Promote Peace? Analyses, critique and alternatives). By Jan Øberg.

2005:3 Under bekvemmelighedsflag. Konsekvenserne af EUs servicedirektiv (Under Flag of Convenience. The Consequences of EU's Service Directive). Af Kenneth Haar.

2006:1 "Vore globale handelsinteresser" ("Our Global Trade Interests"). Ed. By Kenneth Haar. Contributions among others by Christina Deckwirth.

2006:2 Does the European Union Promote Peace? Analysis, Critique and Alternatives. By Kenneth Haar. Translated from Danish: Fremmer EU freden? Analyse, kritik og alternativer.

2006:3 Service uden hensyn. En analyse af servicedirektivet. Af Kenneth Haar.

2007:1 Problematisk liberalisering af elektricitetsmarkedet i EU, En rapport om konsekvenserne af EU-direktivet, der liberaliserer EL-markedet. Af Frede Hvelplund og Niels I. Meyer.

2007:2 Militære EU-operationer med eller uden FN-mandat. Analyse, kritik og alternativer. Af Lave Knud Broch og Trine Pertou Mach.

2007:3 Europæiske stemmer. Indlæg fra andre europæiske lande, bl.a. fra den hollandske og den franske folkeafstemning om Forfatnings-traktaten. Red. Drude Dahlerup og Niels I. Meyer.

2008:1 Dansk valutakurspolitik i et EU-økonomisk perspektiv. Af Jesper Jespersen.

EUs retspolitik - og det danske forbehold

Copyright: NyAgenda og forfatterne
1. oplag 1.000. 2011.
ISBN 978-87-995109-0-0
Udgivet med støtte af Europa-Nævnet for Fremme af
Debat og Oplysning om Europa.
Grafisk tilrettelægning:
Dennis N. Andersen / IBureauet

NyAgendas rapporter kan downloades
fra www.nyagenda.dk

Indhold

Indledning <i>af Drude Dahlerup</i>	side 6
Kap. 1	EU's strafferetlige udvikling i lyset af retsforbeholdet <i>af Thomas Elholm</i> side 13
Kap. 2	EU-retsforbehold og menneskehandel <i>af Line Barfod</i> side 24
Kap. 3	Det danske retsforbehold efter Lissabon-traktaten <i>af Mette Tonsberg</i> side 36
Kap. 4	Norges justissamarbeid med EU <i>af Morten Harper</i> side 51
Referenceliste	side 56

Skal vi ophæve det danske retsforbehold?

Et flertal i Folketinget ønsker at ophæve eller ændre retsforbeholdet. Spørgsmålet sendes måske til folkeafstemning i nær fremtid.

NyAgenda bedt fire eksperter om at udrede trådene. Danmark har tre valgmuligheder:

1. Vi fastholder forbeholdet fra Edinburg-aftalen. Med Lissabon-traktaten bliver EUs retspolitik helt overstatslig – så det er først nu forbeholdet rigtig vil træde i kraft.
2. Forbeholdet erstattes efter en folkeafstemning med en tilvalgsordning, opt-in. Folketinget kan derefter tilmelde Danmark på det ene eller det andet område. Har vi først tilmeldt os, kan et senere Folketing ikke omgøre det.
3. Forbeholdet ophæves helt ved en folkeafstemning

Men hvad er konsekvenserne? Kan vi fortsat bekæmpe kvindehandel, hvis vi fastholder forbeholdet? Hvilken retning udvikler EUs retspolitik sig?

”EU vil aldrig komme til at gå ind på området strafferet”, sagde daværende justitsminister Hans Engell i debatten om Maastricht-traktaten 1992. Men EUs retspolitik har udviklet sig med rivende hast. Det handler ikke kun om kriminalitetsbekæmpelse, men også om stigende overvågning af borgerne og manglende retssikkerhed.

Rapporten er skrevet af jura-professor Thomas Elholm, advokat og fhv. medlem af Folketinget Line Barfod og cand.jur. Mette Tonsberg, som er udreder for Den Forenede Venstregruppe i EU-parlamentet. Morten Harper, udreder hos Nei til EU i Norge, fortæller om de norske erfaringer med de såkaldte parallel-aftaler med EU. Drude Dahlerup fra NyAgenda har skrevet indledningen.